26643 Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1567 Brief van de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 oktober 2026

Kinderen verdienen een veilige omgeving waarin zij kunnen opgroeien en zich kunnen ontwikkelen: waar zij leren, elkaar ontmoeten, zich informeren en spelen. Offline, thuis, op school of ergens anders vinden we dat de normaalste zaak van de wereld. Maar online, op sociale media of in videogames, blijkt dat grenzen vervagen voor wat wel en niet acceptabel is en raken kinderen uit zicht van ouders. Als coördinerend staatssecretaris Digitale Economie en Soevereiniteit zet ik mij ervoor in dat wat offline niet wordt geaccepteerd, dat online ook niet wordt. Ik wil een veilige en gezonde online wereld voor kinderen.

De online wereld biedt kinderen volop kansen. Digitale technologie kan kinderen in staat stellen om te leren, creatief bezig te zijn, zich te ontwikkelen en contact te onderhouden met anderen. Online kunnen kinderen informatie en ondersteuning vinden, deelnemen aan maatschappelijke en sociale activiteiten en hun eigen stem laten horen. Ook kunnen digitale diensten bijdragen aan het ontwikkelen van digitale vaardigheden die kinderen nodig hebben om volwaardig mee te doen in de samenleving. Het kabinet wil deze kansen behouden. Juist daarom is het van belang dat kinderen kunnen profiteren van de mogelijkheden die de online wereld biedt, zonder dat dit ten koste gaat van hun veiligheid, ontwikkeling, gezondheid en andere kinderrechten.

Tegelijkertijd is dit op dit moment onvoldoende geborgd. Grote technologiebedrijven verdienen aan de betrokkenheid en aandacht van hun gebruikers, waaronder kinderen. Verslavende algoritmes, oneindige tijdlijnen en automatisch afspelende video’s worden ingezet om de schermtijd van gebruikers te maximaliseren. Onder meer uit onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie[1] en UNICEF[2] blijkt dat mentale en fysieke gezondheidsklachten onder kinderen hier het gevolg van kunnen zijn. Deze analyse wordt bevestigd door het recente speciale panel van de Europese Commissie over de online veiligheid van kinderen, dat concludeert dat de verantwoordelijkheid voor een veilige digitale omgeving nadrukkelijker bij online platforms moet komen te liggen en dat kinderen beter moeten worden beschermd tegen online risico's.[3] Kinderen kunnen online daarnaast worden geconfronteerd met risico’s zoals blootstelling aan schadelijke content,

[1] https://www.who.int/europe/news/item/25-09-2024-teens--screens-and-mental-health
[2] https://www.unicef.org/reports/state-worlds-children-2021
[3] https://commission.europa.eu/digital-life/protecting-children-online/special-panel_nl

waaronder extremistische content[4], intimidatie, radicalisering[5], terroristische content[6] cyberpesten, misbruik en fraude. Ook de snelle ontwikkeling van generatieve AI brengt nieuwe uitdagingen met zich mee, bijvoorbeeld doordat schadelijke of misleidende content steeds eenvoudiger kan worden gemaakt en verspreid, en chatbots en AI-companions hun intrede hebben gedaan.

In september 2025 is de strategie voor online kinderrechten naar uw Kamer gestuurd, met daarin de inzet om kinderen online te beschermen.[7] Sindsdien zijn er stappen gezet maar hebben technologische ontwikkelingen, maatschappelijke signalen en nieuwe beleidsinzichten elkaar in hoog tempo opgevolgd.

Met deze brief geef ik, mede namens de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister van Werk en Participatie, de minister van Justitie en Veiligheid, de staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie, en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid een herijking van de strategie online kinderrechten en beschrijf ik welke aanvullende maatregelen ik nodig acht om onze kinderen online veilig te houden. In de bijlage is een overzichtstabel opgenomen waarin per onderdeel van de strategie is aangegeven of het gaat om nieuw of bestaand beleid. Deze brief gaat ook in op punten uit de initiatiefnota Veilig Online van de leden Dral (VVD) en Koekoek (Volt) (thans leden Dassen (Volt) en Kathmann (PRO)).[8] U ontvangt op korte termijn nog een volledige kabinetsreactie op deze initiatiefnota. Daarnaast wordt met deze strategiebrief voldaan aan het informatieverzoek van lid Vellinga-Beemsterboer (D66) zoals gedaan tijdens de regeling van werkzaamheden van 22 september jl. (kenmerk: 2026Z19625).

Steeds nadrukkelijker bereiken ons signalen over de risico’s van de online wereld voor kinderen. Maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, wetenschappers en toezichthouders zetten zich al actief in voor het versterken van online kinderrechten, onder meer via voorlichting, interventies en onderzoek. Ook kinderen zelf laten hun stem horen.[9] Deze signalen sluiten aan bij eerder genoemde bevindingen van het door de Europese Commissie ingestelde expertpanel over de bescherming van kinderen online.[10]

Bij alle digitale activiteiten met een impact op individuele kinderen, groepen kinderen of kinderen in het algemeen, staat het belang van het kind voor het kabinet voorop, in lijn met het VN-kinderrechtenverdrag.[11] Kinderrechten staan

---

[4] *Kamerstuk* 29 754, nr. 780.
[5] *Kamerstuk* 29 754, nr. 802.
[6] *Kamerstuk* 29 754, nr. 803.
[7] *Kamerstuk* 26 643, nr. 1392.
[8] *Kamerstuk* 36 853, nr. 2.
[9] https://www.njr.nl/themas/online-wereld
[10] https://commission.europa.eu/digital-life/protecting-children-online/special-panel_nl
[11] Verdrag inzake de rechten van het kind, New York, 20 november 1989, Trb. 1990, 170

niet op zichzelf, maar moet worden afgewogen tegen andere (grond)rechten, waaronder het grondrecht op privacy en gegevensbescherming en moet in het licht worden gezien van relevante elementen in een concrete situatie, waarbij het welzijn en de ontwikkeling van het kind zwaar wegen.

Het kabinet stelt daarom als uitgangspunt dat de digitale omgeving veilig en gezond moet zijn. Dit vraagt om heldere normen die inhouden dat digitale diensten vanaf het ontwerp rekening houden met de belangen van kinderen. Dit is een benadering die internationaal vaak wordt aangeduid als *safety-by-design* en die uitgaat van het structureel inbouwen van veiligheid, transparantie en leeftijdsadequate bescherming. Ook vraagt dit om een evenwichtige benadering, waarin innovatie en economische kansen hand in hand gaan met de bescherming van publieke waarden. Het kabinet ziet de ontwikkelaars van digitale diensten als de belangrijkste verantwoordelijke partijen. Het ziet zich hierin gesteund door onder meer Europese wetgeving zoals de Digital Services Act en de komende Digital Fairness Act. Dit betekent echter niet dat van andere partijen, zoals gebruikers zelf, geen actieve houding wordt verwacht.

De inzet van het kabinet is gericht op drie principes:

- Het beschermen van kinderen.
- Het verantwoordelijk houden van aanbieders van digitale diensten voor de online veiligheid van kinderen die hun diensten gebruiken.
- Het digitaal weerbaar maken van kinderen en hun omgeving.

Deze drie principes vormen de leidraad voor het handelen van het kabinet. Zij geven richting aan de keuzes die het maakt en aan de verantwoordelijkheden die de (rijks)overheid, marktpartijen en de samenleving hebben.

Om deze principes in de praktijk te brengen, zet het kabinet in op een samenhangende aanpak langs vijf pijlers. Binnen deze pijlers worden lopende en nieuwe maatregelen gebundeld, versterkt en verder ontwikkeld:

1. Wetgeving, toezicht en handhaving op naleving, gericht op handhaving van bestaande normen en waar nodig stellen en handhaven van nieuwe normen voor een veilige digitale omgeving;
2. Ouders, opvoeders en professionals beter toerusten, zodat zij kinderen effectief kunnen begeleiden in de online wereld;
3. Onderwijs dat ondersteunt bij het vergroten van de digitale vaardigheden, gericht op het versterken van kennis en kritisch vermogen van kinderen;
4. Kinderen en opvoeders betrekken als partners, zodat beleid beter aansluit bij hun leefwereld en behoeften;
5. Faciliteren en versterken van samenwerking met (internationale) netwerkpartners, omdat de bescherming van online kinderrechten vraagt

om een gezamenlijke inzet van overheid, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en de private sector.

De genoemde acties in deze brief worden ingepast binnen de bestaande budgetten op de verantwoordelijke departementale begrotingen of de ambities worden bijgesteld. Op verzoek van de vaste commissie voor Digitale Zaken breng ik de beschikbare middelen voor de uitvoering van de in deze strategie beschreven beleidsinzet nader in kaart. Ik zal de Kamer hierover, zodra dit overzicht beschikbaar is, nader informeren in een komende brief over de digitale samenleving.

Hieronder wordt op elk van deze vijf pijlers nader ingegaan.

1. Wetgeving, toezicht en handhaving op naleving

Er bestaat al veel regelgeving voor de online wereld. Het kabinet zet in op het versterken van die regelgeving en het toezicht op de naleving daarvan, met als doel bedrijven die digitale diensten aan kinderen aanbieden beter aanspreekbaar te maken op hun verantwoordelijkheid en in het bijzonder kinderen beter te beschermen tegen schadelijke ontwerpkeuzes en praktijken. Tegelijkertijd is de realisatie hiervan afhankelijk van Europese besluitvorming, capaciteit bij toezichthouders en verdere operationalisering van nieuwe wetgeving. De inzet wordt hieronder beschreven.

Europese inzet en regelgeving

Europese minimumleeftijd sociale media

Hieronder wordt uiteengezet wat de voorlopige Europese inzet is van het kabinet ten aanzien van de Europese minimumleeftijd van 15 jaar voor sociale media, zolang sociale media onvoldoende veilig zijn. Het kabinet heeft daarnaast haar Europese inzet gedeeld met de Europese Commissie via een non-paper samen met Spanje.[12] De Commissie heeft op 17 september 2026 een voorstel gepubliceerd voor een *EU Kids Act* waarin een Europese minimumleeftijd is opgenomen.[13] Het kabinet zal dit voorstel bestuderen en definitief beoordelen via een BNC-fiche.

De inzet van het kabinet is om sociale media veiliger te maken voor kinderen en het kabinet is van mening dat een brede set aan maatregelen noodzakelijk is om kinderen een veilige online omgeving te bieden.

---

[12] Tweede Kamer, Kamerbrief inzake het non-paper Europese minimumleeftijd sociale media, 11 september 2026, Kamerstuk 22 112, nr. 4435.

[13] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu-kids-act-restrict-social-media-platforms- access-children-eu

De afgelopen jaren zijn er zowel op Europees als nationaal niveau maatregelen genomen om kinderen beter te beschermen tegen de ongewenste risico's die sociale media met zich meebrengen. Zoals in de vorige strategiebrief online kinderrechten is aangegeven, heeft het kabinet onder andere ingezet op het verbeteren van digitale vaardigheden van kinderen en het voorlichten van ouders (zie hiervoor pijlers 2 en 3 verder op in de brief). Daarnaast zijn platforms met de invoering van de Digital Services Act verplicht om passende en evenredige maatregelen te nemen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en bescherming voor kinderen te waarborgen.

Desondanks ziet het kabinet dat sociale media nog altijd onvoldoende veilig zijn voor kinderen en dat zij op deze platformen nog steeds risico's lopen. In de Verenigde Staten is er een ontwikkeling zichtbaar waarbij rechtszaken worden aangespannen tegen socialemediaplatforms, waarbij zij aansprakelijk worden gehouden voor de schade die hun platforms aan minderjarigen kunnen toebrengen, waaronder de recente zaak tegen Meta in New Mexico.[14] Daarnaast zijn er steeds meer landen die een minimumleeftijd voor sociale media aankondigen, zoals meest recent Australië, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Functies zoals oneindig scrollen, automatische afspeelfuncties, pushmeldingen en gepersonaliseerde aanbevelingsalgoritmen stimuleren langdurig en intensief gebruik. Kinderen zijn extra kwetsbaar voor deze ontwerpmechanismen die inspelen op aandacht en gedrag. De recente toezichtacties van de Europese Commissie onderstrepen dat deze mechanismen kunnen bijdragen aan compulsief gebruik en de zelfcontrole kunnen verminderen.[15] Hierdoor lopen zij een verhoogd risico op problematisch gebruik en negatieve effecten op hun welzijn. Intensief gebruik van sociale media wordt daarnaast in verband gebracht met een verhoogde kans op angstklachten, depressieve symptomen, stress, sociale vergelijking, een negatief zelfbeeld en een verminderde mentale weerbaarheid.[16] Verder merkt het kabinet op dat niet alle ouders over dezelfde kennis of mogelijkheden beschikken om toezicht te houden, en kinderen kunnen ondanks voorlichting nog steeds worden blootgesteld aan risico's zoals verslavend ontwerp, ongewenste beïnvloeding, online druk en schadelijke content.

Zolang sociale media niet veilig genoeg zijn, ziet het kabinet noodzaak tot het instellen van een minimumleeftijd voor sociale media. De minimumleeftijd maakt deel uit van een bredere set aan maatregelen om kinderen een veilige online wereld te bieden, zoals genoemd in deze brief. Een minimumleeftijd is daarmee

---

[14] State ex rel. Raúl Torrez, Attorney General v. Meta Platforms, Inc., zaaknummer D-101-CV-2023-02838. https://nmdoj.gov/press-release/court-orders-meta-to-pay-942-million-and-overhaul-protections-for-children-on-facebook-and-instagram-in-landmark-new-mexico-ruling/

[15] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-preliminarily-finds-addictive-design-instagram-and-facebook-breach-digital-services-act

[16] Zie ook hoofdstuk 2 van het rapport *Child Safety online: protecting and empowering minors in a digital world*, rapport van de voorzitters aan het speciale panel voor de onlineveiligheid van kinderen, 13 juli 2026.

geen doel op zich, maar een noodzakelijke aanvullende beschermingsmaatregel om kinderen een veiligere online wereld te bieden.

Het kabinet verwelkomt dan ook de aanbevelingen van 13 juli 2026 van het onafhankelijke expert panel van Von der Leyen, waarin wordt geconcludeerd dat een minimumleeftijd voor toegang tot sociale media noodzakelijk is.[17] Tegelijkertijd moeten aanbieders van sociale media verplicht worden hun diensten standaard veilig in te richten ("safe-by-default", naast safety-by-design). President Von der Leyen heeft tijdens de *State of the Union* een EU Kids Act aangekondigd waarin een Europese minimumleeftijd is opgenomen.[18]

Het kabinet hanteert een aantal randvoorwaarden bij de beoordeling van een eventueel wetsvoorstel voor een Europese minimumleeftijd voor sociale media. Ten eerste brengt de invoering van een minimumleeftijd voor sociale media onvermijdelijk de vraag met zich mee hoe leeftijd op een betrouwbare manier kan worden gecontroleerd. Leeftijdscontroles kunnen ingrijpend zijn, omdat alle gebruikers eraan worden onderworpen en sommige methoden vereisen dat gebruikers persoonlijke gegevens, identiteitsdocumenten of andere gevoelige informatie delen met platforms. Dit raakt hiermee aan de privacy- en gegevensbeschermingsgrondrechten van elke gebruiker van deze platforms. Voor het kabinet is het dan ook van belang dat, indien een minimumleeftijd voor sociale media ingevoerd zou worden en indien een leeftijdscontrole verplicht zou worden gesteld, dit gebeurt middels leeftijdsverificatie en niet middels andere methodes. Daarbij is het essentieel dat de verificatie zo privacy-vriendelijk mogelijk plaatsvindt en dat de privacy en beveiliging vanaf het ontwerp van het leeftijdsverificatiemechanisme wordt ingericht. Daarnaast dienen zowel publieke als private methoden beschikbaar te zijn voor de leeftijdscontrole middels leeftijdsverificatie, zodat de gebruiker keuzevrijheid behoudt. Het is de voorkeur van het kabinet dat bij de verificatie gebruik wordt gemaakt van privacybevorderende technieken zoals *zero-knowledge proof* technologie. In de volgende paragraaf wordt de visie van het kabinet ten aanzien van online leeftijdsverificatie en de keuze om niet in te zetten op andere methodes voor leeftijdscontrole verder uiteengezet.

Ten tweede acht het kabinet het van belang dat bij de totstandkoming van een Europese minimumleeftijd voor sociale media inclusief bijbehorende methodes voor leeftijdscontrole wordt beoordeeld welke gevolgen een voorstel heeft voor de uitoefening van grondrechten. Maatregelen die grondrechten beperken, zoals de vrijheid van meningsuiting, de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer of de bescherming van persoonsgegevens, dienen te voldoen aan de eisen van noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Het kabinet zal in

[17] https://commission.europa.eu/topics/digital-economy-and-society/protecting-children-online/special-panel_nl
[18] 2026 State of the Union Address by the President

voorkomend geval een Europees wetsvoorstel daarom kritisch beoordelen op de verenigbaarheid met het EU-Handvest van de grondrechten, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en de Nederlandse Grondwet. Eventuele beperkingen van grondrechten moeten passend zijn om het nagestreefde doel te bereiken en mogen niet verder gaan dan noodzakelijk en zijn alleen toegestaan indien er geen minder ingrijpende alternatieven zijn om hetzelfde doel te bereiken.

Ten derde zal het kabinet in Brussel uitdragen dat beleid zorgvuldig moet worden opgesteld en ingezet moet worden op een risicogedreven aanpak. Om ervoor te zorgen dat vrijheden en grondrechten van gebruikers en kinderen niet disproportioneel of onnodig worden beperkt, zal de Europese inzet van het kabinet zich specifiek richten op onveilige sociale media (en dus niet op alle sociale media platformen of andere digitale diensten). Dit houdt in dat sociale mediaplatformen uitgezonderd kunnen worden van de minimumleeftijd en het verplicht verifiëren van de leeftijd, indien zij kunnen aantonen dat het platform voldoende veilig is voor kinderen en voldoen aan fundamentele kinderrechten en nog nader te definiëren voorwaarden. De bewijslast hiervoor dient bij het platform zelf te liggen. Kinderen behouden daarmee toegang tot veilige sociale media, waar zij kunnen leren en ontdekken maar waarbij enkel die diensten die risico’s in zich bergen voor kinderen – voorlopig – niet toegankelijk zijn.

Voor een risicogedreven aanpak is het noodzakelijk dat op Europees niveau een beoordelingskader wordt opgesteld om vast te stellen wanneer een socialemediaplatform voldoende veilig is. Het Kinderrechten Impact Assessment (KIA) dat door Nederland is ontwikkeld kan als startpunt dienen bij het opstellen van een dergelijk beoordelingskader. In het KIA worden de kansen en risico’s van een digitale dienst geanalyseerd in relatie tot de rechten en het welzijn van kinderen. Het KIA is gestructureerd aan de hand van zeven risicocategorieën. Daarnaast moet worden besloten wie de uiteindelijke beslissing neemt over de vraag of een sociaal mediaplatform veilig genoeg is. Het KIA is opgenomen in artikel 28 van de richtsnoeren onder de DSA.

Verder geldt er voor het kabinet een aantal zwaarwegende aandachtspunten. Het kabinet realiseert zich dat er onder kinderen (extra) kwetsbare groepen zijn bij wie de online wereld extra belangrijk is voor het borgen van hun rechten. Denk hierbij aan kinderen die informatie of lotgenoten zoeken en online vinden. Het is niet de bedoeling om kinderen of groepen kinderen uit te sluiten van het aangaan van sociale contacten, het opzoeken van informatie en toegang vinden tot online hulpverlening. Het kabinet zal daarom in Brussel uitdragen dat kinderen zelf betrokken moeten worden bij het opstellen van beleid en de monitoring hiervan, waarbij aandacht moet zijn voor de extra kwetsbare groepen. Bovendien zal het kabinet aan de Commissie vragen om het bedrijfsleven actief

te stimuleren om alternatieve wijzen van online vrijetijdsbesteding te introduceren die wel veilig genoeg zijn voor kinderen (safety-by-design).

Het kabinet benadrukt dat het tijd zal kosten voordat een minimumleeftijd leidt tot een gedragsverandering in de maatschappij en dat kinderen niet langer gebruik zullen maken van socialemediaplatforms, tenzij deze aantoonbaar veilig zijn. Het kabinet verwacht dat de maatregel een aantal jaar nodig heeft om voelbare impact te hebben in de maatschappij. Daarnaast ziet het kabinet dat de invoering van een minimumleeftijd ook andere risico's met zich mee kan brengen, zoals het omzeilen van de leeftijdscontroles of de mogelijkheid dat kinderen over gaan stappen naar andere digitale diensten, waardoor ze toch in aanraking komen met de risico's. Het kabinet roept daarom de Commissie in het hierboven genoemde non-paper op om een uitgebreide ex-ante beoordeling van de impact op de mensen- en grondrechten uit te voeren. Hierbij moet rekening worden gehouden met de verwachte effectiviteit en met mitigerende maatregelen die genomen kunnen worden. Daarnaast is het van belang dat er een periodieke effectmeting plaatsvindt en dat, waar nodig, tussentijds aanpassingen worden gedaan. Daarnaast zal het kabinet de ontwikkelingen in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Australië in de gaten houden om eventueel lessen te trekken uit hun ervaringen.

Het kabinet zal een actieve bijdrage leveren aan een Europese aanpak en waar mogelijk trekt het kabinet bij het uitdragen van de Nederlandse beleidspositie op met andere lidstaten. Hiermee geef ik invulling aan mijn toezegging tijdens het Wetgevingsoverleg van 2 maart 2026 om uw Kamer te informeren over de stand van zaken van de Europese aanpak en de mogelijkheden tot samenwerking met gelijkgestemde lidstaten te onderzoeken ten aanzien van de minimumleeftijd.[19]

Veilige, inclusieve en privacyvriendelijke online leeftijdsverificatie

Voor sommige digitale diensten geldt een wettelijke leeftijdsgrens voor toegang tot de dienst. Voorbeelden zijn online alcohol verkoop, online gokken en mogelijk binnenkort de hierboven beschreven minimumleeftijd voor sociale media. Wanneer er een wettelijke leeftijdsgrens is, is het van belang om de toegang tot de dienst voor de betreffende leeftijdsgroepen op effectieve wijze te beperken. Er is dan ook een groeiende vraag naar een betrouwbaar en privacyvriendelijk mechanisme voor online leeftijdscontroles.

Leeftijdscontroles kunnen ingrijpend zijn, omdat alle gebruikers eraan worden blootgesteld en vrijwel alle methoden vereisen dat gebruikers persoonlijke gegevens, identiteitsdocumenten of andere gevoelige informatie delen met

[19] TZ202603-001

platforms. Dit kan risico’s met zich meebrengen op het gebied van privacy en andere grondrechten, gegevensbeveiliging en mogelijke ongewenste registratie van gebruikers. Daarom moet de keuze voor een leeftijdscontrolemechanisme zorgvuldig worden afgewogen tegen het doel van de maatregel. Het is daarbij van belang dat de leeftijdscontrole strikt wordt beperkt tot het vaststellen van de leeftijdsgrens. Leeftijdscontrole mag geen middel worden voor bredere identificatie of permanente monitoring van gebruikers.

Het kabinet heeft de voorkeur voor leeftijdsverificatie via een methode die gebruik maakt van privacy bevorderende technieken zoals *Zero Knowledge Proof* (ZKP) technologie. ZKP is geen leeftijdsverificatiemiddel, maar een cryptografische methode waarmee kan worden bewezen dat iemand boven een bepaalde leeftijd is, zonder dat de leeftijd of identiteit van een persoon hoeft te worden onthuld. Deze methode kan worden toegepast door een leeftijdsverificatiemiddel. ZKP-technologie moet niet gezien worden als de heilige graal, maar kan een belangrijk onderdeel vormen bij leeftijdsverificatie. Inzet op ZKP-technieken bij leeftijdsverificatie methodes wordt belangrijk geacht voor de proportionaliteit van leeftijdscontrole, omdat zij het beleidsdoel helpt bereiken zonder onnodige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. Er moet gekeken worden naar de gehele oplossing om te zien of ook andere relevante aspecten worden gerealiseerd.

Alternatieve vormen van controle lijken op het eerste gezicht mogelijk minder ingrijpend, maar brengen vaak vergelijkbare of grotere bezwaren met zich mee. Zo kan controle op basis van gedrag, gebruikspatronen of algoritmische inschattingen leiden tot voortdurende monitoring van gebruikers. Hierbij wordt niet éénmalig vastgesteld of iemand aan een leeftijdsgrens voldoet, maar wordt voortdurend geanalyseerd hoe iemand zich online gedraagt. Dit kan een grotere inbreuk vormen op de persoonlijke levenssfeer en bovendien leiden tot foutieve conclusies over individuele gebruikers. Ook systemen waarbij ouders, scholen of andere derden verantwoordelijk worden gemaakt voor toegang kunnen ingrijpend zijn. Zij vereisen vaak de uitwisseling van extra persoonsgegevens of creëren afhankelijkheid van externe partijen die toegang krijgen tot informatie over het online gedrag van kinderen. Daarnaast bestaat het risico dat dergelijke systemen ongelijkheid veroorzaken, omdat niet ieder kind dezelfde ondersteuning of toegang tot begeleiding heeft.

De Europese Commissie werkt aan een geharmoniseerde aanpak van online leeftijdsverificatie en heeft hiervoor blauwdrukspecificaties ontwikkeld. Voor een appreciatie van de raadsaanbeveling voor een Europese aanpak voor online

leeftijdsverificatie die op 29 april jl. is gepresenteerd door de Europese Commissie is afgelopen september een BNC-fiche opgesteld.[20]

Het kabinet heeft TNO gevraagd om te onderzoeken welke implementatiekeuzes voor de blauwdruk-specificaties van de Europese Commissie het beste aansluiten bij de Nederlandse situatie. Mede op basis hiervan en een expertsessie onder leiding van het Trimbos Instituut, is gebleken dat het beste kan worden ingezet op een publiek beheerd mechanisme, zoals integratie van de EU-blauwdruk specificatie in EDI-wallets, in combinatie met een stelsel van erkende betrouwbare derde partijen.

Deze Europese blauwdrukspecificaties zijn gebaseerd op opensourcetechnologie en ontworpen om robuust, gebruiksvriendelijk en privacybehoudend te zijn. Het zal technisch mogelijk zijn de oplossing voor leeftijdscontrole uit te breiden tot verschillende leeftijdsgrenzen of andere gebruiksgevallen, waardoor inzet voor verschillende doeleinden mogelijk is. Het TNO-rapport is publiek toegankelijk. In dit rapport wordt ook ingegaan op het vraagstuk rondom omzeiling.[21] Hiermee zijn verschillende toezeggingen die aan uw Kamer zijn gedaan in 2025 afgedaan. Dit betreft de toezeggingen via Kamerbrieven van 4 september 2025[22], 19 december 2025[23] en via het commissiedebat online kinderrechten van 2 oktober 2025 aan het lid Valize (PVV), om zijn punten betreffende omzeiling mee te nemen in de TNO-verkenning naar mogelijkheden voor leeftijdsverificatie.[24]

De Commissie zet tevens een EU-regeling voor leeftijdsverificatie op waarin de governance, het vertrouwensmodel en de vereisten worden beschreven waaraan entiteiten die willen deelnemen als uitgevers van oplossingen voor leeftijdsverificatie of bewijs van leeftijdsattesten moeten voldoen. Als onderdeel van de regeling zal de Commissie in samenwerking met de lidstaten een lijst van betrouwbare aanbieders van leeftijdsbewijzen en een lijst van betrouwbare oplossingen voor leeftijdsverificatie opstellen. Entiteiten op deze lijsten zijn gevalideerd en voldoen aan de vereisten van de EU-regeling voor leeftijdsverificatie, die ervoor zal zorgen dat zij een hoog niveau van betrouwbaarheid, veiligheid en verantwoordingsplicht hebben.

Door aan te sluiten bij de Europese aanpak voor leeftijdsverificatie wordt ruimte geboden voor zowel publieke als private uitvoeringsopties. Hierdoor ontstaat een systeem waarin gebruikers kunnen kiezen voor een betrouwbare

---

[20] Tweede Kamer, Fiche inzake aanbeveling gemeenschappelijk kader leeftijdsverificatie, 11 september 2026, Kamerstuk 22 112, nr. 4439.
[21] Kwalitatieve verkenning implementatie white-label leeftijdsverificatie-app in Nederland, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te vinden via Open Overheid (https://open.overheid.nl/details/10845e03-c25e-4d35-a05f-6a516669549a).
[22] *Kamerstuk* 26 643, nr. 1391.
[23] *Kamerstuk* 36 719, nr. 3.
[24] TZ202510-161.

verificatiemethode, zonder dat de verantwoordelijkheid voor grootschalige gegevensverwerking uitsluitend bij sociale mediaplatformen komt te liggen en zonder dat onnodig meer (persoons)gegevens dan die strikt noodzakelijk zijn met de sociale mediaplatformen gedeeld worden.

Een publiek beheerd mechanisme, gebaseerd op Europese digitale identiteitsinfrastructuur en de Nederlandse implementatie daarvan, biedt een gecontroleerde en betrouwbare manier om leeftijd aan te tonen met minimale gegevensuitwisseling. Tegelijkertijd kunnen erkende private derde partijen vergelijkbare diensten aanbieden, mits zij voldoen aan vastgestelde eisen op het gebied van veiligheid, betrouwbaarheid en privacybescherming. Door meerdere erkende routes mogelijk te maken, wordt voorkomen dat één centrale partij alle leeftijdsgegevens beheert en krijgen gebruikers keuzevrijheid.

Hoewel leeftijdsverificatie kan bijdragen aan de bescherming van kinderen online, brengt de invoering ervan ook risico’s met zich mee die zorgvuldig moeten worden afgewogen bij een mogelijke inzet. Naast de eerdergenoemde risico’s ten aanzien van bijvoorbeeld privacy en gegevensbescherming, kan leeftijdsverificatie ook het recht op vrijheid van meningsuiting en informatievergaring inperken of discriminatie tot gevolg hebben omdat het kan leiden tot uitsluiting van bepaalde groepen gebruikers. Zo kunnen personen met beperkte digitale vaardigheden of gebrek aan toegang tot beschikbare of erkende identificatiemiddelen, waaronder sommige ongedocumenteerde personen, mogelijk moeite hebben om hun leeftijd aan te tonen en daardoor geen toegang krijgen tot bepaalde diensten. Een toegankelijk systeem en voldoende alternatieve verificatiemogelijkheden zijn daarom essentieel om onbedoelde uitsluiting te voorkomen.

De eIDAS-verordening[25] bepaalt dat het uitgeven, gebruiken en intrekken van EDI-wallets voor natuurlijke personen gratis is. Ook volgt uit deze verordening dat het gebruik van EDI-wallets vrijwillig is en schrijft de verordening voor dat het gebruik van andere bestaande identificatie- en inlogmiddelen mogelijk blijft. Bij de ontwikkeling van beleid omtrent online leeftijdsverificatie zal dan ook expliciete aandacht voor toegankelijkheid en de vrijwilligheid van de EDI-wallets zijn. Ook bestaat het risico dat verificatiesystemen kunnen worden omzeild, waardoor de effectiviteit van de maatregel wordt beperkt. Dit vraagt om betrouwbare, veilige en regelmatig geëvalueerde technieken, zonder dat dit leidt tot disproportionele gegevensverzameling of vergaande controle van gebruikers.

[25] VERORDENING (EU) Nr. 910/2014 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG.

Het kabinet zal zich binnen de Europese aanpak voor leeftijdsverificatie actief inzetten voor een sterke bescherming van grondrechten. Door gebruik te maken van privacyvriendelijke technieken, zoals ZKP, en door te werken met erkende publieke en private verificatiepartijen kan de impact op grondrechten zoveel mogelijk worden beperkt. Leeftijdsverificatie moet daarbij niet worden ingericht als een algemene identificatieplicht online, maar als een gerichte en proportionele maatregel om kinderen online te beschermen. Om zorgen over leeftijdsverificatie weg te nemen wordt naast het zo privacy-vriendelijk mogelijk inrichten van de leeftijdsverificatie ingezet op heldere publiekscommunicatie over welke persoonlijke gegevens wel en niet worden gedeeld bij online leeftijdsverificatie en dat hierbij geen sprake is van identificatie. Door de inzet van leeftijdsverificatie verandert er niks aan het uitgangspunt van anonimiteit op het internet. Het kabinet is dan ook geen voorstander van het beperken dan wel verbieden van VPN's, om daarmee eventuele omzeiling van een leeftijdsgrens te voorkomen.

Het kabinet zal in kaart brengen hoe een technische oplossing in de wallet en het beheer, de governance en de financiering daarvan eruit zou moeten zien en hoe de beleidsmatige coördinatie departementoverstijgend en in lijn met de Europese aanpak op online leeftijdsverificatie kan worden vormgegeven. Daarnaast zal er expliciete aandacht zijn voor de vrijwilligheid van de EDI-wallet en kwetsbare groepen als personen met beperkte digitale vaardigheden en ongedocumenteerden, die mogelijk niet beschikken over de middelen om zich online te verifiëren. Hoe snel binnen de publieke EDI-wallet leeftijdsverificatie is ingeregeld, zal in kaart worden gebracht. Hierbij dient wel de kanttekening te worden gemaakt dat de beoogde deadline van de aanbeveling leeftijdsverificatie van de Europese Commissie – voor eind 2026 - niet realistisch is in de Nederlandse context. Daarvoor zijn er te veel juridische, technische en organisatorische drempels.

Buy Now Pay Later (BNPL)

Kinderen komen steeds vaker in aanraking met Buy Now Pay Later. De Implementatiewet herziene richtlijn consumentenkrediet[26] regelt daarom onder meer dat BNPL-diensten onder strengere kredietregels komen te vallen. Daarmee wordt ook de herziene Europese richtlijn consumentenkrediet (Consumer Credit Directive II; CCDII) geïmplementeerd.[27] Daarnaast omvat het wetsvoorstel een verbod op het verstrekken van uitstel van betaling aan minderjarigen en wordt leeftijdsverificatie verplicht gesteld. Het wetsvoorstel is op 2 april jl. aan uw Kamer aangeboden.

Digital Fairness Act (DFA) – inzet op verslavend ontwerp

Via de aankomende Digital Fairness Act (DFA) zet Nederland in op het verbieden van ontwerptechnieken, waaronder (verslavende) algoritmes, die het welzijn van

[26] *Kamerstuk* 36 924, nr. 2.

[27] Richtlijn (EU) 2023/2225 van het Europees Parlement en de Raad, 18 oktober 2023 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2008/48/EG (Consumer Credit Directive, CCDII).

consumenten schaden. Daarnaast pleit Nederland voor meer controlemogelijkheden voor gebruikers en een overname van het verbod op '*dark patterns*'[28] uit de DSA (artikel 25 van de DSA) in het consumentenrecht. Het wetgevend voorstel voor de DFA wordt verwacht in Q4 van 2026.[29]

Generatieve AI

De snelle ontwikkeling van generatieve AI biedt nieuwe kansen voor innovatie, creativiteit en leren, maar brengt ook nieuwe risico's met zich mee, zeker voor kinderen. Zo wordt het eenvoudiger om misleidende informatie, schadelijke beelden en seksueel getinte, extremistische of gemanipuleerde content te genereren en te verspreiden. Ook neemt het risico toe dat kinderen in aanraking komen met AI-systemen die onvoldoende rekening houden met hun leeftijd, ontwikkeling en rechten. Daarnaast kan een te grote afhankelijkheid van generatieve AI het leerproces en de ontwikkeling van kritisch denken ondermijnen, doordat kinderen cognitieve inspanning en het zelfstandig verwerken en beoordelen van informatie aan AI uitbesteden. Het kabinet hecht belang aan verantwoorde ontwikkeling en toepassing van generatieve AI. De Europese AI-verordening bevat een belangrijk juridisch kader, onder meer door te verplichten dat alle door AI gegenereerde content als zodanig herkenbaar is. Daar bovenop worden AI-praktijken die ongewilde seksuele deepfakes of CSAM (*child sexual abuse material*) genereren verboden. Het toezicht op naleving van deze bepalingen vangt aan op het moment dat toezichthouders zijn aangewezen in de uitvoeringswet AI-verordening.[30]

Daarnaast blijft Nederland zich inzetten voor een mensgerichte ontwikkeling en toepassing van AI, waarbij kinderrechten vanaf het ontwerp worden meegewogen. Daarbij geldt dat wat offline onacceptabel is, ook online en bij de inzet van AI niet de norm mag zijn. Om deze reden is Nederland recent ook toegetreden tot de *Coalition for Children's Rights and Protection in the Age of Artificial Intelligence* van UNICEF.[31]

Toezicht en handhaving

Handhaving Digital Services Act (DSA)

De belangrijkste verplichtingen op het gebied van de online bescherming van kinderen voor online platformen, waaronder sociale media, volgen uit de DSA. De

---

[28] Aanbieders van onlineplatforms mogen hun online-interfaces niet zodanig ontwerpen, organiseren of beheren dat zij de afnemers van hun dienst misleiden of manipuleren of hun vermogen om vrije en geïnformeerde beslissingen te nemen, anderszins wezenlijk verstoren of ondermijnen.

[29] Non-paper by the Netherlands on the Digital Fairness Act, https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/11/12/non-paper-digital-fairness-act

[30] *Kamerstuk* 22 112, nr. 4318.

[31] https://www.unicef.org/digitalimpact/stories/coalition-launched-advance-childrens-rights-age-artificial-intelligence

DSA bevat onder meer de verplichting voor platformen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en bescherming van kinderen binnen hun dienst te waarborgen. Ook het kader over systeemrisico's dat geldt voor de grootste platforms is in dit kader relevant.

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zijn sinds 4 februari 2025 bevoegd om toezicht te houden op naleving van de DSA voor tussenhandeldiensten die in Nederland zijn gevestigd. De Europese Commissie is de primaire toezichthouder op de zogenaamde zeer grote online platforms en zoekmachines die als zodanig zijn aangewezen. Dit betreft onder meer Facebook, Instagram, X, TikTok, Snapchat, Booking.com en YouTube.

De afgelopen tijd hebben de toezichthouders verschillende onderzoeken gestart en handhavingsmaatregelen genomen om kinderen beter te beschermen. De bescherming van kinderen is namelijk een belangrijke prioriteit voor de toezichthouders van de DSA. Zo is de Europese Commissie procedures gestart met betrekking tot Instagram[32], Facebook, TikTok[33] en Snapchat[34]. In het onderzoek naar Snapchat werkt de Europese Commissie samen met de ACM, omdat Snapchat binnen de EU haar wettelijke vertegenwoordiger in Nederland heeft aangewezen. De door de Commissie vastgestelde richtsnoeren, die de open norm in artikel 28 DSA (aangaande de bescherming van minderjarigen) verder uitwerken, vormen daarbij het uitgangspunt.

Tevens wordt ingezet op het zo goed als mogelijk benutten van de bestaande mogelijkheden onder de DSA. De minister van Justitie en Veiligheid financiert structureel de stichting Offlimits die door de ACM op basis van de DSA is aangewezen als betrouwbare *flagger*. Betrouwbare flaggers dragen bij aan het tegengaan van illegale online content door op basis van hun kennis en expertise meldingen te doen bij hostingdiensten en online platforms. Meldingen van Offlimits over illegale online content moeten door hostingdiensten en online platforms met prioriteit worden behandeld op grond van de DSA.

Daarnaast vraagt effectief toezicht om investeringen in samenwerking, ook over landsgrenzen heen. Ook dat kost tijd. Daarom is het belangrijk dat er niet alleen wordt ingezet op naleving en handhaving van wetgeving, maar ook op de andere pijlers, zoals uiteengezet in deze brief.

---

[32] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-preliminarily-finds-meta-breach-digital-services-act-failing-prevent-minors-under-13

[33] https://netherlands.representation.ec.europa.eu/nieuws-en-evenementen/nieuws/tiktok-moet-minderjarigen-beter-beschermen-volgens-eu-regels-2026-07-24_nl

[34] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-investigates-snapchats-compliance-child-protection-rules-under-digital-services-act

De komende evaluatie van de DSA biedt de gelegenheid om te bezien of de huidige verplichtingen en handhavingsinstrumenten voldoende zijn om kinderen effectief te beschermen. Het kabinet zal daarbij aandacht hebben voor eventuele mogelijkheden om de bescherming van kinderen en het toezicht (verder) te versterken.

Sterk en doelgericht toezicht

Effectief toezicht is een randvoorwaarde voor de bescherming van kinderen in de online wereld. Het toezicht is in Nederland belegd bij onafhankelijke toezichthouders, ieder vanuit de eigen wettelijke taken en bevoegdheden. Toezicht op de eerdergenoemde DSA is belegd bij de Europese Commissie, de ACM en de AP. De AP houdt ook toezicht op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het Commissariaat voor de Media houdt onafhankelijk toezicht op de naleving van de Mediawet. Vanuit die taak ziet het Commissariaat onder meer toe op regels die zijn bedoeld om kinderen te beschermen tegen onder meer niet-transparante commerciële inhoud online. Ook ziet het Commissariaat toe op het aansluiten bij de Kijkwijzer van Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM). Het kabinet onderschrijft het belang van een sterke en effectieve uitvoering van deze toezichtstaken, met respect voor de onafhankelijke positie van de toezichthouders.

Aanpak van specifieke risico's

Inzet van Kinderrechten Impact Assesments (KIA)

KIA's zijn uitgevoerd op de diensten Instagram, Snapchat en TikTok en worden momenteel uitgevoerd op Netflix, YouTube, Roblox, Fortnite en ChatGPT. Het kabinet zet de komende jaren het uitvoeren van KIA's voort, zodat ook nieuwe en veranderende digitale diensten systematisch kunnen worden beoordeeld op hun impact op de rechten en het welzijn van kinderen. De KIA's worden, in opdracht, uitgevoerd door een derde partij. Het assessment vindt plaats om, naast de kansen, een beter inzicht te krijgen in hoe digitale diensten de beleving, ontwikkeling en keuzes van kinderen beïnvloeden die gebruik maken van digitale diensten. Het assessment vindt plaats aan de hand van risicocategorieën:
(1) contentrisico's; (2) gedragsrisico's; (3) contactrisico's;
(4) consumentenrisico's; (5) geavanceerde technologierisico's; (6) privacyrisico's;
(7) gezondheidsrisico's. De laatste drie risicocategorieën betreffen doorsnijdende risico's (*cross-cutting risks*): Deze risico's kunnen zich voordoen in alle eerdergenoemde risicocategorieën. Tevens kunnen dergelijke risico's in onderlinge samenhang de impact voor kinderen op hun rechten en welzijn mogelijk vergroten. KIA's fungeren als een praktisch instrument om kinderrechten concreet te vertalen naar veilige(r) ontwerp- en gebruikskenmerken van digitale diensten. De inzichten worden ook gebruikt in

gesprekken met platforms en toezichthouders en kunnen als input dienen voor de Digitale Kijkwijzer (NICAM). Het assessment is opgenomen als best practice in de richtsnoeren bij artikel 28 van de DSA.

De uitkomsten van de KIA's zijn besproken met verschillende platformen waarbij schadelijke content en verslavende algoritmes aan de orde zijn gekomen. Hoewel platformen aandacht hebben voor beschermende maatregelen, is het kabinet van mening dat Europese wetgeving nodig is om de online wereld voor kinderen veiliger te maken. Naast handhaving van de DSA, is hier de aankomende DFA relevant. Ik beschouw hiermee de motie van de leden Dral en Ceder als afgedaan.[35]

[35] *Kamerstuk* 26 643, nr. 1297.

Kidfluencing, gezinsvlogs en mom-dadfluencers

Kidfluencing en het meedoen van kinderen aan commerciële content van gezinsvloggers en *mom-* en *dadfluencers* kent risico's voor het welzijn en de ontwikkeling van kinderen.[36] Om deze kinderen te beschermen zet het kabinet in op een aanpak om excessen te voorkomen en aan te pakken.

Het 'bedrijfsmatig' maken van online content door en met kinderen van 15 jaar en jonger zal het kabinet als kinderarbeid gaan verbieden. Daar gaan ook passende boetes voor gelden. Daarnaast wordt gewerkt aan afspraken met adverteerders en hulpverleners om alert te zijn op de inzet van deze kinderen. Ook wordt gekeken naar welke beschermende rol platforms kunnen gaan vervullen, onder andere in het kader van de DSA. De Kamer is over deze aanpak geïnformeerd bij brief d.d. 8 juni 2026[37].

Hiermee kiest het kabinet voor een duidelijke en handhaafbare aanpak van de risico's die kinderen lopen bij commerciële online content. Om zoveel mogelijk effect te sorteren wordt bovendien aansluiting gezocht bij de bredere maatregelen in de strategie online kinderrechten. Het gaat dan onder meer om voorlichting aan ouders over online risico's en de minimumleeftijd voor sociale media.

Dit najaar volgt een brief van de minister van Werk en Participatie aan de Tweede Kamer over de stand van zaken van de genoemde maatregelen.

Finfluencing

Kinderen komen via sociale media steeds vaker in aanraking met financiële content van zogenoemde *finfluencers*. Hoewel dergelijke content kan bijdragen aan financiële bewustwording, bestaat ook het risico dat kinderen worden blootgesteld aan misleidende, onverantwoorde of ondeugdelijke financiële adviezen, financiële aanbevelingen en commerciële beïnvloeding. Het kabinet vindt het van belang dat financiële adviezen, financiële aanbevelingen en commerciële uitingen voldoen aan de geldende financiële en reclameregels. Daarbij gaat het onder meer om regels omtrent beleggingsadvies en beleggingsaanbevelingen, transparantie over commerciële en financiële belangen en de reclameregels voor sociale media en influencermarketing, waaronder de bijzondere bescherming van kinderen. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de naleving van de regels die gelden voor beleggingsadvies en treedt waar nodig op tegen partijen die bijvoorbeeld zonder de vereiste vergunning beleggingsadvies geven, beleggingsaanbevelingen doen zonder te voldoen aan de wettelijke vereisten die hierop van toepassing zijn,

[36] *Kamerstuk* 25 883, nr. 501.
[37] *Kamerstuk* 25 883, nr. 549.

consumenten misleiden of finfluencers verboden provisies betalen voor het aanbrengen van klanten.

Versterkte aanpak (seksuele) deepfakes en seksueel kindermisbruik

Binnen de Europese Unie is overeenstemming bereikt over een verbod in de Omnibus AI op AI-systemen die materiaal van seksueel kindermisbruik of naaktbeelden zonder toestemming kunnen vervaardigen of manipuleren, zoals zogeheten *nudify*-apps en seksuele *deepfakes*. Dit verbod treedt in december dit jaar in werking en komt te staan naast andere wettelijke kaders zoals de DSA en AVG. Daarnaast wordt nog onderhandeld over de Verordening ter voorkoming en bestrijding van seksueel kindermisbruik[38] en de herziening van de richtlijn ter bestrijding van seksueel kindermisbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie[39]. In samenhang met bestaande wet- en regelgeving legt de verordening tussenhandeldiensten meer (zorgvuldigheids)verplichtingen op om illegale online content tegen te gaan. De richtlijn ziet toe op de strafbaarstelling van seksueel misbruik, alsmede op de opsporing en vervolging door rechtshandhavingsautoriteiten, en beoogt daarnaast de preventie en ondersteuning van slachtoffers te versterken.

Schadelijke en illegale content

Schadelijke content komt in vele variaties voor. Voorbeelden daarvan zijn haatdragende uitingen, pesten en intimidatie, desinformatie en misinformatie, gewelddadige of schokkende content, extremistische content, en seksueel expliciete of ongepaste content.

Het kabinet heeft in het kader van de herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten een non-paper ingediend bij de Europese Commissie waarin aandacht is gevraagd voor adequate bescherming van minderjarigen tegen schadelijke content.[40] Daarbij vindt het kabinet het belangrijk dat bij de beoordeling van wat schadelijke content is, wetenschappelijke inzichten over de ontwikkeling van kinderen worden betrokken en dat de ontwikkeling van kinderen centraal staat. Ook de DSA kan in dit verband worden genoemd; deze kent de verplichting voor (zeer grote) online platforms om zogenaamde systeemrisico’s van hun diensten voor kinderen te beperken.

Kinderen kunnen online niet alleen met schadelijke, maar ook met illegale content in aanraking komen. Daarbij wordt interdepartementaal samengewerkt om de handhaving van illegale online content te versterken. Naast de

---

[38] EUR-Lex – 52022PC0209 – EN – EUR-Lex
[39] EUR-Lex – 52024PC0060 – EN – EUR-Lex
[40] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2026/04/17/nonpaperoverdeherzieningvanderichtlijnaudiovisuelemediadiensten nl
(Kamerstuk 21 501-34, nr. 456.

strafrechtelijke aanpak door politie en OM en de bestuursrechtelijke aanpak, zoals via de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM), biedt ook de DSA voor het veiligheidsdomein een belangrijk kader voor het aanpakken van illegale online content. De continue inzet van verschillende nationale en internationale toezichthouders en handhavingsautoriteiten is derhalve onmisbaar. Waar mogelijk ondersteunt het kabinet hun onderlinge samenwerking. Tegelijkertijd blijft het kabinet zich inspannen voor aanvullende instrumenten.

Ik noem in dit verband ook de Versterkte Aanpak Online inzake radicalisering, extremisme en terrorisme waarover uw Kamer laatstelijk op 22 mei 2026 schriftelijk over de voortgang is geïnformeerd door de minister van Justitie en Veiligheid[41] en de maatregelen genoemd onder *Versterkte aanpak (seksuele) deepfakes en seksueel kindermisbruik.*

Daarnaast blijft het kabinet de dialoog met de internetsector zoeken over zowel schadelijke als illegale content, waaronder trends in contentproblematiek, uitdagingen in de moderatiepraktijk, goede praktijken en relevante wet- en regelgeving. Hiertoe ondersteun ik, samen met de minister van Justitie en Veiligheid, de Publiek-Private Samenwerking Online Content onder neutraal voorzitterschap van ECP[42]. In het kader van deze Publiek-Private Samenwerking is een structureel overlegplatform ingericht waar partijen uit de Nederlandse internetsector en de overheid samenkomen en open kanalen biedt om bovengenoemde dialoog te kunnen voeren.

Ook Offlimits draagt bij aan deze aanpak door meldingen over online misbruik en schadelijke content te ondersteunen, te analyseren en waar mogelijk handelingsperspectieven te bieden. De inzet van Offlimits op dit terrein wordt nader toegelicht in de paragraaf over het Meldpunt Offlimits.

Bad Hosting

In de aanpak van malafide hostingpartijen (*bad hosting*) wordt onder meer specifiek verkend hoe een '*Know your customer*'-beleid (KYC-beleid) voor de hostingsector wettelijk kan worden verankerd. Met een KYC-beleid kunnen opsporingsdiensten klanten van hostingpartijen sneller identificeren bij sprake van malafide activiteiten. Over de voortgang van deze verkenning heeft de minister van Justitie en Veiligheid uw Kamer op 3 juli jl. geïnformeerd.[43] Dit raakt aan online kinderrechten, omdat de aanpak van malafide hosting kan bijdragen aan de bescherming van kinderen tegen online misbruik, bijvoorbeeld door

[41] *Kamerstuk* 29 754, nr. 780.
[42] https://ecp.nl/project/publiek-private-samenwerking-online-content-moderatie/
[43] *Kamerstukken II* 2025/26, 26 643, nr. 1544.

sneller op te treden tegen websites die beelden van seksueel kindermisbruik verspreiden.

Cyberpesten

In elke klas zijn gemiddeld twee tot drie kinderen slachtoffer van cyberpesten.[44] De gevolgen van cyberpesten voor kinderen zijn groot. Het kabinet ziet cyberpesten dan ook als belangrijk probleem evenals de Europese Commissie.[45] In februari van dit jaar presenteerde de Europese Commissie een actieplan tegen cyberbullying “Safer online, stronger together”. De Commissie nodigt lidstaten uit om in actie te komen door middel van het vaststellen van antipestplannen en om data te verzamelen omtrent pesten.[46] Het actieplan ziet ook op het trainen van onder meer docenten en andere professionals die met kinderen werken en het versterken van jongerenparticipatie ten behoeve van beleid. De Commissie ontwikkelt een online safety applicatie waarmee het melden van online pesten mogelijk is en waarmee bewijsmateriaal kan worden opgeslagen. De Commissie vraagt de lidstaten deze applicatie aan te passen aan nationale systemen en deze beschikbaar te stellen. Voor een kabinetsappreciatie van dit voorstel is een BNC-fiche opgesteld.[47]

In Nederland is er al volop actie tegen pesten. In de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut zijn interventies opgenomen voor het tegengaan van (online) pesten.[48] Offlimits legt in het project ‘harmful but lawful’ onder meer de focus op cyberpesten. Offlimits werkt ook samen met Netwerk Mediawijsheid aan bewustwording op het thema. Netwerk Mediawijsheid werkt daarnaast samen met Stichting ‘School&Veiligheid’[49] (Week tegen het pesten) en ‘Stop pesten nu’ onder meer in het doorverwijzen naar hun verzameling lesmateriaal.[50] Netwerk Mediawijsheid adviseert bij het ontwikkelen van nieuwe modules van het gratis programma Online Masters onder andere over online pesten. ECP besteedt op de site ‘veiliginternetten’ aandacht aan cyberpesten en bracht eerder brochures hierover uit zoals de ‘Special Digitaal pesten’ en de brochure ‘Meldknop docenten en ouders’.[51] Het spel MediaMasters[52] behandelt ook cyberpesten.

2. Ouders, opvoeders en professionals beter toerusten

---

[44] NOS: Ouders niet bewust van online pesten: 'Er gaan grafstenen rond met naam kind'
[45] https://digital-strategy.ec.europa.eu/nl/policies/cyberbullying
[46] COM(2026)71 Mededeling Actieplan tegen cyberpesten
[47] Tweede kamer, Fiche inzake mededeling actieplan tegen cyberpesten, 11 september 2026, kamerstuk 22 112, nr. 4442.
[48] www.nji.nl/databanken/interventies
[49] Stichting School&Veiligheid biedt scholen in het funderend onderwijs en mbo ondersteuning bij het werken aan een veilig schoolklimaat, waaronder het voorkomen van online pesten.
[50] Dit lesmateriaal is te bereiken via www.mediawijsheid.nl/lesmateriaal.
[51] www.veiliginternetten.nl/cyberpesten
[52] MediaMasters is een gratis game over de kansen en gevaren van (digitale) media, speciaal voor leerlingen van groep 5/6, 7/8 en gespecialiseerd onderwijs (tussen de 8 en 12 jaar)

Ouders en opvoeders spelen een hoofdrol in de begeleiding van kinderen in de online wereld, maar ervaren regelmatig digitale kennisachterstand, handelingsverlegenheid en versnipperde informatie. Het kabinet zet daarom in op meer kennis, duidelijke informatie en praktische tips voor ouders, opvoeders en professionals via toegankelijke, samenhangende en herkenbare ondersteuning. Daarbij wordt gewerkt via bestaande en vertrouwde kanalen zoals onderwijs, kinderopvang, consultatiebureaus, bibliotheken, telecomaanbieders en publiekscampagnes. Kortom, alle plekken waar opvoeders komen met vragen en dilemma's rondom (online media) opvoeding in de verschillende fases van het leven van hun kind. Het is daarin belangrijk om ouders als vroeg bewust te maken van de adviezen, bijvoorbeeld met betrekking tot schermtijd of hun eigen voorbeeldgedrag. Hierbij wordt rekening gehouden met verschillen in leefwereld, informatiebehoefte en digitale vaardigheden bij ouders en opvoeders. De inzet wordt hieronder beschreven.

Handelingsperspectief

Implementatie landelijke Richtlijn gezond schermgebruik

Vorig jaar is de landelijke Richtlijn gezond scherm- en sociale mediagebruik[53] (hierna Richtlijn gezond schermgebruik) gepubliceerd. Met deze richtlijn is een belangrijke stap gezet om gezond scherm- en sociale mediagebruik door kinderen te stimuleren en te ondersteunen en kinderen digitaal weerbaarder te maken en mentaal gezond te houden.

De afgelopen periode is met diverse partijen, betrokken bij de ontwikkeling van de Richtlijn gezond schermgebruik, samengewerkt om de richtlijn breed onder de aandacht te brengen bij ouders en opvoedprofessionals. Er zijn communicatiematerialen ontwikkeld en er wordt geïnventariseerd met o.a. de Jeugdgezondheidszorg/GGD, het ministerie van OCW en het ministerie van SZW welke aanvullende behoeften er leven in het veld. De richtlijn is door veel veldpartijen al verwerkt in de eigen programma's en materialen. Voorbeelden hiervan zijn de aanpak Gezonde school en alle communicatie via Netwerk Mediawijsheid en Jouwkindonline.nl. Ook is, in opdracht van het ministerie van VWS, de Mediadiamant - een instrument om ouders en professionals te ondersteunen bij het bieden van een gezonde mediaopvoeding - doorontwikkeld en geactualiseerd in lijn met de Richtlijn gezond schermgebruik.[54]

---

[53] *Kamerstuk* 32 793, nr. 848.
[54] www.mediadiamant.eu

Om de implementatie van de Richtlijn gezond schermgebruik te stimuleren worden bestaande netwerken maximaal benut, zoals het opgavenetwerk Opvoeding in digitale balans en de maatschappelijke agenda Jong en online.

Digitale Kijkwijzer

De Digitale Kijkwijzer wordt momenteel door NICAM nader uitgewerkt. De minister van OCW zal de Kamer hierover informeren in najaar van 2026. De Digitale Kijkwijzer gaat ouders concreet handelingsperspectief bieden bij de mediaopvoeding van hun kinderen en zal aansluiten bij de adviezen in de Richtlijn gezond schermgebruik.

Communicatie en bewustwording

Publiekscampagne 'Blijf in Beeld'

Aan uw Kamer is toegezegd een meerjarige publiekscampagne te ontwikkelen en u te informeren over de voortgang. De campagne is opgezet als drieluik en heeft als doel ouders te stimuleren hun kinderen online te beschermen en hen te ondersteunen met praktische handvatten. De eerste deelcampagne ('Blijf in Beeld bij jouw kind online') liep in september 2025 en richtte zich op ouders van kinderen bij het krijgen van hun eerste smartphone. Uit evaluatie blijkt dat de campagne goed wordt herkend en gewaardeerd, en bijdraagt aan een verhoogd gevoel van urgentie. Tegelijkertijd blijft het vergroten van het gevoel van persoonlijke relevantie en handelingsbekwaamheid een aandachtspunt.

In augustus 2026 is de tweede ronde van de campagne van start gegaan. De website jouwkindonline.nl en de campagnemiddelen zijn daarbij aangescherpt met direct toepasbare tips en toegankelijkere informatie om ouders beter te ondersteunen. Medio 2027 zal naar verwachting het derde deel van de publiekscampagne plaatsvinden.

Jouw Kind Online

Netwerk Mediawijsheid heeft de website JouwKindOnline[55] opgezet en verbonden aan de campagne Blijf in Beeld. Dit platform informeert ouders via online content, sociale media en bijeenkomsten over actuele ontwikkelingen en vraagstukken rondom mediaopvoeding. Het biedt onafhankelijke informatie en praktische handvatten, gebaseerd op de expertise van het brede netwerk. Na afloop van de campagne Blijf in Beeld wordt JouwKindOnline voortgezet als centraal platform voor mediaopvoeding.

[55] https://www.jouwkindonline.nl/

Informatie voor ouders via telecomaanbieders

Ook telecomproviders ondersteunen ouders bij de digitale opvoeding van hun kinderen. Via informatiepagina's en praktische tips bieden zij handvatten over gezond schermgebruik, online veiligheid, ouderlijk toezicht en het begeleiden van kinderen bij het gebruik van smartphones en sociale media. Daarbij verwijzen providers waar mogelijk ook naar JouwKindOnline of de Richtlijn gezond schermgebruik als onafhankelijke bron voor ouders.[56] [57] [58] Het initiatief *Startphone* is een gratis app voor ouders, ongeacht hun provider. De app is in samenwerking met wetenschappers ontwikkeld voor kinderen die voor het eerst een eigen toestel krijgen en operationaliseert aanbevelingen uit de Richtlijn gezond schermgebruik. Het initiatief ondersteunt ouders en kinderen bij een geleidelijke en bewuste start met smartphonegebruik, onder meer door aandacht voor digitale balans, online veiligheid en ouderlijk toezicht.[59]

In overleg met telecomaanbieders is ook de mogelijkheid van een fysieke 'bijsluiter' bij de verkoop van devices verkend. Daarbij is geconcludeerd dat een fysieke bijsluiter naar verwachting beperkt effectief is, onder meer omdat deze snel veroudert en ouders minder goed bereikt dan digitale en actuele informatievoorziening. Daarom is gekozen voor een aanpak waarbij ouders via telecomaanbieders worden verwezen naar betrouwbare, actuele informatie en hulpmiddelen. Met de inzet van telecomaanbieders om ouders bij de aankoop of ingebruikname van een device betrouwbare informatie, hulpmiddelen en tips over gezond schermgebruik te bieden, geeft het kabinet invulling aan de motie van de leden Van der Werf en Kathmann[60] over het beschikbaar stellen van een 'bijsluiter' met informatie over gezond schermgebruik bij de verkoop van devices. Daarmee beschouwt het kabinet deze motie als afgedaan.

Media Ukkie Dagen

Netwerk Mediawijsheid organiseert jaarlijks de Media Ukkie Dagen voor gezinnen met kinderen van 0 tot 6 jaar. Met de campagne wil Netwerk Mediawijsheid ouders en (professionele) opvoeders bewust maken van de vele kennis die er al is op het gebied van mediaopvoeding. Zij wil concrete handvatten bieden om hier thuis mee aan de slag te gaan. Mediacoaches, Centrum Jeugd en Gezin, kinderdagverblijven en bibliotheken spelen een belangrijke rol in de campagne.

---

[56] Odido, *Schermgebruik en schermtijd,* https://www.odido.nl/kind/schermgebruik-en-schermtijd
[57] KPN, *Je kind online begeleiden: uitleg en tips voor ouders* (KPN Beleef), https://www.kpn.com/beleef/kinderen
[58] Vodafone, *Kids & Screens: over veiligheid en digitale balans*, https://www.vodafone.nl/daarom-vodafone/familie/kids-and-screens
[59] https://www.startphone.nl/
[60] *Kamerstuk* 36 600 VII, nr. 74.

De Richtlijn gezond schermgebruik wordt meegenomen in de publiekscampagne ‘Blijf in Beeld’ en de Media Ukkie Dagen als handelingsperspectief voor ouders en opvoeders. Daarnaast wordt verkend of en op welke wijze de campagne en de bijbehorende handelingsperspectieven ook kunnen worden doorvertaald naar de context van Caribisch Nederland.

Lokale implementatie mediawijsheid

Het brede partnernetwerk van Netwerk Mediawijsheid speelt een belangrijke rol in het versterken van mediawijsheid en mediaopvoeding in heel Nederland. Mede dankzij landelijke initiatieven als de Week van de Mediawijsheid en de Media Ukkie Dagen worden honderden organisaties gestimuleerd om lokaal activiteiten te organiseren en het onderwerp blijvend op de agenda te zetten.

Via dit netwerk zetten mediacoaches, bibliotheken, jeugdcentra, kinderopvangorganisaties, scholen en welzijnsorganisaties zich in om kinderen, ouders en opvoeders te ondersteunen bij het omgaan met media en digitale technologie. Zij organiseren onder meer voorlichtingsbijeenkomsten, ouderavonden, workshops en trainingen rond thema’s als gezond schermgebruik, online veiligheid, sociale media, digitale weerbaarheid en desinformatie. Hierdoor worden landelijke kennis en inzichten effectief vertaald naar de lokale praktijk.

Kennis

Iene Miene Media-onderzoek

In het kader van de Media Ukkie Dagen wordt elk jaar het Iene Miene Media-onderzoek uitgevoerd, naar mediagebruik van jonge kinderen. Het onderzoek biedt inzicht in het mediagebruik van kinderen van 0 tot 6 jaar en vormt daarmee een belangrijke kennisbasis voor mediaopvoeding.

Opgavenetwerk Opvoeden in Digitale Balans

Samen met GGD GHOR Nederland, het Expertisecentrum Digitalisering en Welzijn (Trimbos-instituut) en stichting gro-up heeft Netwerk Mediawijsheid het Opgavenetwerk Opvoeding in Digitale Balans (OODB) opgericht. Dit onafhankelijke netwerk fungeert als collectief kennis- en expertisecentrum voor mediaopvoeding en digitale balans. Het brengt inzichten uit onderzoek, praktijk, beleid en de ervaringen van ouders en kinderen samen. Zo biedt het één herkenbaar aanspreekpunt voor kennis, advies en praktische hulpmiddelen en helpt het versnippering in het veld tegen te gaan. Het Opgavenetwerk ondersteunt ouders, opvoeders en professionals bij mediaopvoeding en zet zich daarnaast in om media en industrie aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor kindvriendelijk ontwerp.

Monitor mediaopvoeding (leeftijd 7 t/m 15 jaar)

Om beter zicht te krijgen op de rol van ouders in het mediagebruik van jonge kinderen wordt een monitor mediaopvoeding ontwikkeld, gericht op de leeftijdsgroep 7–15 jaar. De monitor wordt uitgevoerd door Netwerk Mediawijsheid en sluit aan op de bekende Iene Miene Media-monitor voor kinderen van 0-6 jaar. Het brengt in samenhang in beeld hoe kinderen media gebruiken en hoe dit zich verhoudt tot andere activiteiten, welke kansen en risico's ouders ervaren en hoe zij het mediagebruik van hun kind begeleiden.

Daarnaast wordt gekeken naar het vertrouwen van ouders in hun eigen mediaopvoeding en de belemmeringen die zij daarbij ervaren, zoals tijdgebrek, onzekerheid of gebrek aan betrouwbare informatie. Ook wordt inzicht verkregen in welke informatiebronnen ouders raadplegen en hoe de individuele kenmerken van het kind een rol spelen in opvoedkeuzes. De monitor biedt daarnaast ruimte om jaarlijks in te zoomen op actuele thema's en ontwikkelingen.

De opbrengsten worden gebruikt om beleid en ondersteuning voor ouders gerichter vorm te geven. De monitor vormt daarbij, samen met de ervaringen en signalen uit de ouderraad online kinderrechten (zie verderop in deze brief), een bron om beleid en ondersteuningsaanbod beter aan te laten sluiten op de behoeften van ouders en verzorgers. De eerste uitkomsten van de monitor worden in Q4 2026 verwacht.

Voorkomen (online) radicalisering

Inzet Justitie en Veiligheid

(Online) radicalisering bij jongeren komt steeds vaker voor. Dit gebeurt op een rap tempo en vaak achter gesloten deuren. De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) rapporteren al een langere periode over deze trend.[61] Daarnaast hebben de politie, het openbaar ministerie (OM) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) zorgen geuit over het groeiende aantal en de jonge leeftijd waarop jongeren radicaliseren.[62] Het is van belang dat stevig wordt ingezet op het beschermen van onze jongeren en de samenleving. Het kabinet werkt daarom aan een gecoördineerde aanpak op radicaliserende jongeren, in lijn met het coalitieakkoord.[63]

[61] Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland; Kamerstuk 29 754, nr. 749.
[62] 'OM en Kinderbescherming waarschuwen voor snelle online radicalisering van jongeren', NOS.nl, 5 september 2024.
[63] Coalitieakkoord 2026-2030, D66, VVD en CDA, 30 januari (Kamerstuk 36 848, nr. 31).

Voor deze gecoördineerde aanpak is kennis over de verschillende aspecten van dit fenomeen onontbeerlijk. Met deze reden heeft de minister van Justitie en Veiligheid aan het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) gevraagd om twee onderzoeken te doen: Een onderzoek naar de rol van leeftijd bij radicalisering, extremisme en terrorisme en een onderzoek naar rekrutering op online gaming (gerelateerde) platformen.[64] Op 7 september jl. heeft de minister van Justitie en Veiligheid zijn beleidsreactie gegeven op beide WODC-onderzoeken.[65]

De aangekondigde gecoördineerde aanpak is een brede aanpak, en richt zich op de jongeren, de omgeving van de jongeren, professionals uit verschillende domeinen (sociaal-, onderwijs-, zorg- en veiligheid) en de online platformen. De inzet richt zich op vier actielijnen, waar de aanbevelingen uit de genoemde WODC onderzoeken in meegenomen zijn:

1. het voorkomen van jonge aanwas door in te zetten op weerbaarheid;
2. het signaleren van zorgwekkende signalen en vroegtijdig interveniëren om verdere escalatie te stoppen;
3. het straffen van jongeren op gepaste wijze, en hen de juiste begeleiding te geven om recidive te voorkomen;
4. het beschermen van jongeren tegen schadelijke (online) content.

Middels een gecoördineerde aanpak radicaliserende jongeren wil het kabinet hier uitvoering aan geven. De minister van Justitie en Veiligheid zal voor het einde van het jaar informeren over de verdere uitwerking van de onderdelen van de aanpak en de voortgang.

Inzet Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Het ontwikkelen van digitale vaardigheden en weerbaarheid zijn van groot belang voor de preventie van (online) radicalisering. Dit vraagt om een samenhangende aanpak vanuit het gehele preventieve netwerk rondom kinderen en jongeren. Zo heeft het ministerie van SZW aandacht voor het versterken van de bewustwording, kennis, het handelingsperspectief en samenwerking van lokale overheden en professionals vanuit het thema preventie van (online) radicalisering.

SZW heeft in het kader van City Games – een gamefestival voor jongeren in Amsterdam – bijgedragen aan een online ouderavond over de digitale leefwereld van jongeren, georganiseerd door het jongerenwerk in de regio. In opvolging van

[64] Kamerstuk, 29 754, nr. 784.
[65] Kamerbrief Beleidsreacties WODC-onderzoeken en gecoördineerde aanpak radicaliserende jongeren, 7 september 2026, Kamerstuk 29 754, nr. 802.

deze ouderavond heeft het jongerenwerk een toolkit voor ouders en professionals ontwikkeld, die hen ondersteunt bij het voeren van het gesprek met jongeren over de online leefwereld. [66]

Daarnaast ondersteunt SZW de inzet van preventieve interventies door bewustwording te vergroten, kennis te delen en projecten te ondersteunen die de digitale weerbaarheid van kinderen en jongeren (en andere beschermende factoren) tegen (online) radicalisering versterken. Samenwerking met jongeren is daarbij een belangrijk uitgangspunt, zodat beleid en interventies aansluiten bij hun ervaringen en behoeften. In opdracht van SZW is een preventieve interventie voor ouders geëvalueerd over opvoeden en sociale media door Radar Advies. De resultaten van deze evaluatie geven gemeenten meer inzicht in de ondersteuningsbehoeften van ouders op dit onderwerp.

Voorkomen online seksueel kindermisbruik

Het kabinet zet in op het voorkomen van online seksueel kindermisbruik door kinderen, ouders, verzorgers en professionals beter toe te rusten om risico's te herkennen en hiernaar te handelen. Preventie, bewustwording en handelingsperspectief vormen hierbij een belangrijk onderdeel van de bredere aanpak.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid werkt, samen met andere ministeries, aan het beschikbaar stellen van informatie en praktische handvatten voor ouders, kinderen en onderwijsprofessionals. Zo is de *Wegwijzer Seksualiteit Online*[67] beschikbaar gesteld voor het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs (ondersteund door de ministeries van OCW en JenV)

Daarnaast ondersteunt het kabinet initiatieven die ouders helpen hun rol in de digitale opvoeding te versterken. Kenniscentrum Rutgers werkt, met subsidie van de ministeries van VWS en OCW, aan het project *Seksuele opvoeding door ouders*, waarmee ouders en verzorgers worden ondersteund met kennis, praktische tools en vaardigheden om met hun kinderen in gesprek te gaan over seksualiteit en online risico's.

Verder subsidieert het ministerie van Justitie en Veiligheid Offlimits voor de hulplijn, het meldpunt en de preventielijn voor het tegengaan van online seksueel kindermisbruik. Kinderen en volwassenen kunnen bij Offlimits terecht voor

---

[66] https://toolkit.citygamesleague.com/gesprekstool
[67] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2025/06/05/wegwijzer-seksualiteit-online

persoonlijk advies, praktische hulp, doorverwijzing naar passende ondersteuning, of om een melding te doen van online misbruik.

3. Onderwijs dat ondersteunt bij het vergroten van de digitale vaardigheden

Kinderen groeien op in een wereld waarin digitale vaardigheden onmisbaar zijn. Het onderwijs bereidt kinderen verder voor door hun digitale vaardigheden te versterken en door ze een kritische en nieuwsgierige houding aan te leren. De inzet wordt hieronder beschreven en is een onderdeel van het Regieplan Digitalisering Funderend Onderwijs, dat dit najaar wordt gepresenteerd aan uw Kamer door de staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie.

Digitale geletterdheid

Digitale geletterdheid in curriculum

De huidige kerndoelen vormen samen met de examenprogramma's het curriculum. Momenteel zitten de kerndoelen in de laatste fase van actualisering. Digitale geletterdheid is een nieuw leergebied in dit geactualiseerde curriculum. Samen met taal, rekenen en burgerschap vormt het de vier basisvaardigheden.

Leerlingen leren hoe ze digitale technologie en media kunnen inzetten en hoe ze zich kunnen verhouden tot andere mensen online, rekening houdend met veiligheid, privacy, data en betrouwbaarheid van informatie. Mediawijsheid neemt hier een stevige plek in.

De kerndoelen digitale geletterdheid zijn op 1 september 2025[68] aan de Tweede Kamer gestuurd. De verwachting is dat deze kerndoelen per 1 augustus 2027 wettelijk worden verankerd en dat de Inspectie van het Onderwijs vanaf 1 augustus 2031 handhavend toezicht zal houden. Scholen die nu al aan de slag gaan met digitale geletterdheid worden daarin geholpen. Zij kunnen informatie vinden en inspiratie opdoen bij het Expertisepunt digitale geletterdheid, waar zij wetenschaps- en praktijkcolleges, handreikingen, spellen en andere tools kunnen raadplegen. De precieze invulling van de kerndoelen digitale geletterdheid ligt bij de school. Scholen hebben de vrijheid en autonomie om dit passend bij hun eigen onderwijspraktijk in te richten.

Leraren die nu in opleiding zijn leren over het vernieuwde curriculum via de lerarenopleiders. Docenten die nu voor de klas staan, krijgen via onder andere de vak- en beroepsverenigingen financiële ondersteuning om activiteiten te

[68] *Kamerstuk*, 31 293, nr. 833.

ontwikkelen die leraren en vakdocenten helpen les te geven met het vernieuwde curriculum en dus ook met digitale geletterdheid.

Een veilige digitale omgeving op school

Afspraak mobiele telefoons 'thuis of in de kluis'

Vanaf 1 januari 2024 gelden landelijke afspraken om mobiele telefoons niet langer in de klas te gebruiken. Uit de evaluatie van deze afspraken blijkt dat scholen, ouders en leerlingen positieve effecten ervaren op onder meer de concentratie, rust en sociale interactie in de klas. Veel scholen zijn al een stap verder met de maatregel en hanteren een 'thuis of in de kluis'-beleid, waarbij de telefoon bijvoorbeeld ook niet in de aula is. Daarom heeft het kabinet in het coalitieakkoord benoemd de huidige afspraken aan te scherpen richting de afspraak 'thuis of in de kluis'. De staatssecretaris van Onderwijs en Emancipatie maakt hierover afspraken met de onderwijssector en andere betrokken partijen om te komen tot een nadere gezamenlijke uitwerking die scholen op korte termijn kunnen implementeren. Bij de verdere uitwerking wordt onder meer bezien hoe de aangescherpte afspraak per 1 januari 2027 kan ingaan, waarbij ruimte blijft voor maatwerk waar dat nodig is. Ook wordt bezien hoe scholen actief uitvoering kunnen geven aan de aangescherpte afspraak en hoe de naleving en effecten daarvan kunnen worden gemonitord. Uw Kamer wordt later dit jaar via een brief geïnformeerd over de uitkomsten van deze gesprekken.

4. Kinderen en opvoeders betrekken als partners

Effectief beleid vraagt om structurele betrokkenheid van kinderen, ouders en opvoeders bij beleidsontwikkeling en uitvoering. Hun ervaringen vormen een essentieel kompas voor beleid dat aansluit bij de praktijk. Tegelijkertijd is participatie nog niet overal structureel ingebed en worden niet alle groepen even goed bereikt. Het kabinet zet daarom in op het versterken van participatie en het beter benutten van signalen uit de praktijk. De inzet wordt hieronder beschreven.

Kinderen als mede-vormgevers

Mede-vormgevers online wereld

Afgelopen jaar brainstormden meer dan 3000 jongeren, onder de noemer 'Praatpower' over wat zij, zowel offline als online, nodig hebben om mentaal gezond op te groeien. De bevindingen uit deze gesprekken zijn verwerkt in de rapportage 'Praatpower'[69] en zijn breed gedeeld. Uit de rapportage blijkt dat

[69] https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/documenten/2026/02/03/onderzoeksrapportage-praatpower

jongeren zich zeer goed bewust zijn van de kansen en risico’s van de digitale wereld. Zij willen meer regie over wat zij online zien, maar roepen ook op om veilige online ontmoetingsplekken mogelijk te maken. Tijdens het congres ‘Harmful but lawful’ gingen jongeren met beleidsmakers en andere professionals verder in gesprek over de aanbevelingen.

Jongerenraad Digitalisering (i.s.m. UNICEF)

De Jongerenraad Digitalisering betrekt jongerenperspectieven structureel bij beleidsontwikkeling rond digitalisering en online kinderrechten. De raad komt vier keer per jaar bijeen en fungeert als klankbord voor beleidsmakers, waarbij kinderen op basis van hun eigen ervaringen en signalen uit de online leefwereld thema’s agenderen zoals sociale media, schermgebruik, online veiligheid en digitale weerbaarheid. Ik sluit regelmatig aan bij de bijeenkomsten, waardoor directe dialoog met kinderen plaatsvindt. De gesprekken zijn waardevol en vinden plaats in alle rust en in een veilige omgeving, waarin kinderen vrijuit hun ervaringen en ideeën kunnen delen. De opbrengsten van de raad worden betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid en waar passend evaluatie van beleid, waarmee de raad bijdraagt aan een beter onderbouwde en meer op de praktijk aansluitende beleidsaanpak.

Jongeren zelf aan zet

Ook andere jongeren laten actief hun stem horen; zo betrekt de Nationale Jeugdraad jongeren bij beleid en besluitvorming en brengt dat onder de aandacht van beleidsmakers. Daarnaast is er op 3 juni jl. door de Nationaal Coördinator Terrorisme bestrijding en Veiligheid (NCTV) in samenwerking met de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal en het Platform voor de informatiesamenleving (ECP) een bijeenkomst georganiseerd met jongeren. In deze dialoog stond de vraag hoe jongeren extreme content ervaren en interpreteren centraal. De uitkomsten van deze bijeenkomst zijn breed met professionals gedeeld op het symposium over online radicalisering van jongeren dat plaatsvond op 22 juni jongstleden. Daarbij worden deze inzichten ook gebruikt voor het vergroten van de verdere bewustwording (bijvoorbeeld door middel van een communicatieaanpak).

Ouders als partners

Ouderraad online kinderrechten

Kinderen staan er niet alleen voor in de online wereld. Ook ouders, voogden en verzorgers spelen een essentiële rol in het begeleiden en beschermen van kinderen in de online wereld en hebben een directe invloed op hun digitale veiligheid en ontwikkeling. Ik ben daarom gestart met de oprichting van een ouderraad, waarmee ik structureel met deze doelgroep in gesprek ga. Een structurele dialoog met ouders draagt bij aan beter geïnformeerd beleid en afgestemde ondersteuningsinstrumenten. De input van deze raad wordt ook gebruikt voor de Publiekscampagne ‘Blijf in beeld’.

Kennis en signalen uit de praktijk

Samen sterk tegen online haat en discriminatie

De pilot Samen sterk tegen online haat en discriminatie, uitgevoerd door Netwerk Mediawijsheid en Diversion, is in december 2025 afgerond. In deze pilot is samen met jongeren de preventieve interventie Social clean-up day ontwikkeld om online haat en discriminatie tegen te gaan.[70] Momenteel wordt verkend op welke wijze hieraan vervolg kan worden gegeven.

Landelijke kinderrechtenscan

In een snel digitaliserende samenleving nemen online activiteiten een steeds centralere rol in bij de ontwikkeling van kinderen. Dit biedt nieuwe kansen en brengt tegelijkertijd risico’s en uitdagingen met zich mee voor hun veiligheid, welzijn en rechten. Het VN Kinderrechtenverdrag waarborgt dat alle kinderen gelijke rechten hebben, ook in de online wereld. Met name de General Comment 25 biedt hierbij concrete handvatten voor beleid. De richting van beleid kan echter pas vastgesteld worden wanneer duidelijk is wat binnen Nederland de stand van zaken is rondom digitale kinderrechten, veiligheid en welzijn. En beleid kan pas effectief zijn als de resultaten ook gemonitord worden en maatregelen bijgesteld worden indien nodig. Een duurzame, landelijke aanpak om de digitale kinderrechten inzichtelijk te maken in Nederland is daarom gewenst en noodzakelijk.

Het Trimbos-instituut werkt op dit moment aan de ontwikkeling van een kinderrechtenscan. Het is een methodologisch onderbouwd raamwerk dat duurzaam en systematisch inzicht geeft in de ervaring van in de digitale context

[70] https://netwerkmediawijsheid.nl/impact/samen-sociaal-online/samen-sterk-tegen-online-haat-en-discriminatie/

in Nederland. De methode bestaat uit vragen die in een persoonlijke setting met kinderen worden besproken. De vragen zijn zo geformuleerd dat zij aansluiten bij de thema's uit het General Comment 25 van het Internationale Verdrag van de rechten van het kind.[71] Ik ben voornemens volgend jaar een eerste scan uit te voeren. De scan wordt tot stand gebracht in samenwerking met de Kinderombudsman en de Stichting Digital Child's Rights.

Signalering via veldpartijen

In aanvulling op formele monitoring wordt de signalering van ontwikkelingen in de online wereld van kinderen versterkt via samenwerking met veldpartijen, waaronder Offlimits, Netwerk Mediawijsheid, het Nederlands Jeugdinstituut (NJi), het Trimbos-instituut, UNICEF, de Kindertelefoon en relevante toezichthouders. Deze partijen beschikken over directe toegang tot signalen uit de praktijk en de leefwereld van kinderen en opvoeders. Door deze signalen te rapporteren aan de betrokken ministeries en te delen met beleidsmakers ontstaat een beter en actueel beeld van knelpunten, trends en nieuwe risico's. Dit draagt bij aan vroegtijdige agendering van problemen en ondersteunt een meer responsieve en praktijkgerichte beleidsontwikkeling op het terrein van online kinderrechten.

5. Faciliteren en versterken van samenwerking met (internationale) netwerkpartners

De online wereld van kinderen gaat over (lands)grenzen heen. Effectief beleid vraagt daarom om nauwe samenwerking tussen overheden, toezichthouders, kennisinstellingen, maatschappelijke organisatie, onderwijsprofessionals, ouders, en platformen, zowel nationaal als internationaal. Het kabinet bouwt voort op de kennis, ervaring en initiatieven die al aanwezig zijn bij maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, medeoverheden en andere partners. Het kabinet zet in op versterkte Europese en internationale samenwerking en coalitievorming op thema's zoals leeftijdsgrenzen, leeftijdsverificatie en platformverantwoordelijkheid. De inzet wordt hieronder beschreven.

Samenwerking binnen Nederland

Samenwerking tussen ministeries

Als staatssecretaris Digitale Economie en Soevereiniteit ben ik coördinerend bewindspersoon voor online kinderrechten en hecht ik aan de samenwerking die met de verschillende ministeries de afgelopen jaren tot stand is gekomen. Ik wil

[71] General Comment 25 beschrijft hoe de bij het verdrag aangesloten staten de rechten uit het verdrag moeten waarborgen in de digitale wereld.

deze samenwerking intensiveren.[72] Relevant daarbij is dat betrokken vakministeries verantwoordelijk zijn voor het eigen beleidsterrein en budget. Deze strategie online kinderrechten draagt bij aan een meer samenhangende inzet van de rijksoverheid, waarbij ieder departement vanuit de eigen verantwoordelijkheid bijdraagt aan gezamenlijke doelen.

Samenwerking binnen het maatschappelijk veld

In de initiatiefnota Veilig Online[73] wordt aangegeven dat er veel organisaties bezig zijn met online kinderrechten en dat het veld versnipperd is. Hoewel dit misschien zo lijkt, weten veel relevante organisaties elkaar relatief goed te vinden en pakken zij opgaven samen op in effectieve netwerkverbanden.[74] Bovendien lopen er verschillende initiatieven om de samenwerking verder te versterken, met betrokkenheid van ministeries en diverse expertisecentra.[75]

Deze strategiebrief online kinderrechten is in afstemming met het maatschappelijk veld opgesteld door middel van strategiesessies. Hieronder volgen enkele van de belangrijkste partijen en samenwerkingsverbanden, die ook al eerder in deze brief zijn genoemd.

Agenda Jong en Online
De agenda Jong en Online, een initiatief van onder andere UNICEF, MIND Us en Stichting Door het Geluid, brengt een breed netwerk van maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, professionals en overheden bijeen om de online leefwereld van kinderen veiliger en gezonder te maken. De agenda Jong en Online is tot stand gekomen met steun van de ministeries van BZK en VWS. Binnen de agenda worden kennis, praktijkervaringen en signalen uit het veld samengebracht, waardoor gezamenlijke prioriteiten worden ontwikkeld en samenwerking wordt versterkt. De agenda Jong en Online draagt daarmee bij aan een meer samenhangende aanpak vanuit maatschappelijke partijen en verbindt partijen en initiatieven met elkaar.[76] Het is nu aan de maatschappelijke partijen om hier verder uitvoering aan te geven.

Het is hierbij van belang om de samenhang te bewaken met de strategie online kinderrechten en andere initiatieven, waaronder de activiteiten van het opgavenetwerk ‘Opvoeding in digitale balans’. Er is geen structurele financiering

---

[72] Bijvoorbeeld via versterkte samenwerking in het al bestaande Interdepartementaal Overleg Online Kinderrechten. Een ander goed voorbeeld is dat van de Nationale Jeugdstrategie, ontwikkeld door de Nationale Jeugdraad in samenwerking met verschillende ministeries.
[73] *Kamerstuk* 36 853, nr. 2.
[74] Bijvoorbeeld in PPS samenwerkingsverbanden, Netwerk Mediawijsheid, de Alliantie Digitaal Samenleven, Safer Internet Centre, ECP en het Opgavennetwerk Opvoeden in Digitale Balans van Netwerk Mediawijsheid.
[75] Onder meer Offlimits, Netwerk Mediawijsheid, Trimbos Expertisecentrum Digitalisering en Welzijn en Expertisepunt digitale geletterdheid (EPDG)
[76] https://www.unicef.nl/wat-we-doen/nieuws/2026-07-02-dertig-partijen-1-agenda-jong--online-zet-een-volgende-gezamenlijke-stap-naar-een-veilige-onlinewereld-voor-kinderen-en-jongeren

beschikbaar voor de uitvoering van de agenda. Partijen binnen de agenda worden, waar relevant, gefinancierd vanuit de eigen taken en opdrachten en kennen hun eigen financieringsstructuren.

Hiermee is de toezegging van de (voormalig) staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport om terug te komen op mogelijke structurele financiering van de kwartiermaker van de agenda Jong en Online afgedaan.[77]

Netwerk Mediawijsheid

Het brede partnernetwerk van Netwerk Mediawijsheid speelt een belangrijke rol in het versterken van mediawijsheid en mediaopvoeding in Nederland. Mede dankzij landelijke initiatieven zoals de Week van de Mediawijsheid en de Media Ukkie Dagen worden honderden organisaties gestimuleerd om lokaal activiteiten te organiseren en het onderwerp blijvend op de agenda te zetten.

Via dit netwerk zetten mediacoaches, bibliotheken, jeugdcentra, kinderopvangorganisaties, scholen en welzijnsorganisaties zich in om kinderen, ouders en opvoeders te ondersteunen bij het omgaan met media en digitale technologie. Zij organiseren onder meer voorlichtingsbijeenkomsten, ouderavonden, workshops en trainingen rond thema’s als gezond schermgebruik, online veiligheid, sociale media, digitale weerbaarheid en desinformatie. Hierdoor worden landelijke kennis en inzichten effectief vertaald naar de lokale praktijk.

Daarnaast heeft het netwerk een eigen Wetenschappelijke Raad Mediawijsheid.

Hierin zijn meer dan twintig onderzoekers vertegenwoordigd, en worden daarnaast actieve contacten met internationale experts en netwerken op het gebied van mediawijsheid en mediaopvoeding betrokken. Hierdoor wordt kennis gedeeld over actuele vraagstukken, zoals sociale media, leeftijdsgrenzen, digitale weerbaarheid en de effecten van nieuwe technologieën op kinderen. Het ministerie van OCW bekostigt Netwerk Mediawijsheid structureel.

Meldpunt Offlimits

Kinderen en volwassenen kunnen bij Offlimits terecht voor persoonlijk advies, praktische hulp, doorverwijzing naar passende ondersteuning, of om een melding te doen van online misbruik. Offlimits kan vervolgens verwijderverzoeken indienen bij online platforms als sprake is van evident onrechtmatige content. Deze verwijderverzoeken moeten door online platforms met voorrang en onverwijld worden behandeld. Er is echter ook veel schadelijke content die niet duidelijk onrechtmatig is, zoals bijvoorbeeld vaak geval is bij cyberpesten. Het kabinet steunt Offlimits om voor deze categorie schadelijke maar legale content meer handelingsperspectieven te ontwikkelen. Daartoe is voor de periode tot

[77] TZ202510-166

eind 2026 een incidentele subsidie verstrekt voor het project *'harmful but lawful'*. Zo kunnen slachtoffers beter geholpen worden. Binnen dit project wordt onder meer gewerkt aan de ontwikkeling van een classificatieschema voor schadelijke maar legale content en het vergroten van de capaciteit om meldingen hierover te registreren en analyseren. Ten slotte richt Offlimits zich op het signaleren *van* en rapporteren *over* patronen van schadelijke maar legale content die een systeemrisico kunnen vormen volgens de definitie van de DSA.

Expertisecentrum Digitalisering en Welzijn

Het Expertisecentrum Digitalisering & Welzijn van het Trimbos-instituut versterkt de verbinding tussen wetenschap, beleid en praktijk op het snijvlak van digitalisering en welzijn. Het expertisecentrum ontwikkelt en bundelt kennis over de effecten van digitalisering op gezondheid, waaronder bij kinderen, en ondersteunt de toepassing daarvan in beleid en praktijk. Daarnaast ontwikkelt het Expertisecentrum een samenhangend instrumentarium voor monitoring en signalering, waaronder een landelijke monitor en een industriescan naar digitale diensten. Hiermee wordt structureel inzicht verkregen in ontwikkelingen in de online leefwereld van kinderen, zodat beleid beter kan worden onderbouwd, geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd. Tevens vervult het Expertisecentrum een verbindende rol door samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties te versterken en bestaande kennis en initiatieven beter met elkaar te verbinden.

Er is ook aandacht voor spanning tussen commerciële bedrijfsdoelen van techbedrijven en ethisch, humaan ontwerp van hun digitale diensten. Het centrum beheert daarnaast de publieksinformatie site “digitalebalans.nl”.[78] Het ministerie van BZK heeft in 2024 een drie jaar lopende subsidie verstrekt aan het Trimbos instituut ten behoeve van het Expertisecentrum.

Europese en internationale samenwerking

Europese en internationale samenwerking

Een veilige online omgeving voor kinderen beperkt zich niet tot de landsgrenzen. Nederland zet daarom actief in op Europese en internationale samenwerking, waaronder binnen de EU, Raad van Europa, OESO, en VN. Dit gebeurt onder meer in het kader van de DSA, de Better Internet for Kids strategie van de Europese Commissie (BIK+) en Europese trajecten rond een minimumleeftijd voor sociale media en leeftijdsverificatie. Ook vormt Nederland onderdeel van de recent opgerichte International Coalition for Children’s Rights and Protection in the Age of Artificial Intelligence van UNICEF. Door gezamenlijke inzet met gelijkgestemde

[78] Home - Digitale balans

landen wordt gewerkt aan meer geharmoniseerde benaderingen van leeftijdsgrenzen, standaarden, platformverantwoordelijkheid en online bescherming van kinderen. Tegelijkertijd vraagt internationale samenwerking en afstemming om voortdurende inzet en coalitievorming, gezien verschillen in nationale beleidskeuzes, cultuur, wettelijke kaders en uiteenlopende beleids- en toezichtsystemen binnen en buiten de EU.

Tot slot

Uit gesprekken met kinderen, ouders, professionals en maatschappelijke organisaties klinkt een duidelijke oproep door: de online wereld moet veiliger worden ontworpen, opvoeders moeten beter worden ondersteund en kinderen moeten meer invloed krijgen op de online wereld waarin zij opgroeien. Met deze actualisering geeft het kabinet hier invulling aan. Alleen door gezamenlijke inzet van overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, opvoeders en kinderen zelf kunnen we bouwen aan een digitale samenleving waarin kinderen veilig, gezond en weerbaar kunnen opgroeien.

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

W.J.M. Aerdts

Bijlage 1: Overzichtstabel nieuw en bestaand beleid strategie online kinderrechten

Pijler	**Beleid**	**Pagina**	**Nieuw/bestaand/versterkt**
1. Wetgeving, toezicht en handhaving op naleving	Europese minimumleeftijd sociale media	4	Nieuw
	Online leeftijdsverificatie	8	Nieuw
	Buy Now, Pay Later	11	Bestaand
	Digital Fairness Act	11	Nieuw
	Generatieve AI	12	Bestaand
	Handhaving Digital Services Act (DSA)	12	Bestaand/versterkt
	KIA’s	14	Bestaand/versterkt

	Kidfluencing, gezinsvlogs en mom-dadfluencers	15	Nieuw
	Finfluencing	15	Bestaand
	Versterkte aanpak (seksuele)deepfakes en seksueel kindermisbruik	15	Bestaand/versterkt
	Schadelijke en illegale content	16	Bestaan/versterkt
	Bad Hosting	17	Bestaand
	Cyberpesten	17	Nieuw
2. Ouders, opvoeders en professionals beter toerusten	Implementatie landelijke Richtlijn gezond schermgebruik	18	Bestaand/versterkt
	Digitale Kijkwijzer	19	Nieuw
	Publiekscampagne ‘Blijf in Beeld’	19	Bestaand/vernieuwd

	Jouw kind online	20	Bestaand/versterkt
	Informatie voor ouders via telecomaanbieders	20	Nieuw
	Media Ukkie Dagen	20	Bestaand
	Lokale implementatie mediawijsheid	21	Bestaand
	Iene Miene Media-onderzoek	21	Bestaand
	Opgavenetwerk opvoeden in Digitale Balans	21	Nieuw
	Monitor mediaopvoeding (7 t/m 15 jaar)	21	Nieuw
	(voorkomen) Online radicalisering	22	Nieuw
	(voorkomen) Online seksueel kindermisbruik	24	Nieuw
3. Onderwijs dat ondersteunt bij het vergroten van digitale vaardigheden	Digitale geletterdheid	24	Bestaand
	Thuis of in de kluis	25	Nieuw
4. Kinderen en opvoeders betrekken als partners	Mede-vormgevers online wereld	26	Nieuw
	Jongerenraad digitalisering	26	Bestaand
	Ouderraad online kinderrechten	27	Nieuw

	Samen sterk tegen online haat en discriminatie	27	Bestaand
	Landelijke kinderrechtenscan	27	Nieuw
	Signalering via veldpartijen	28	Bestaand
5. Faciliteren en versterken van samenwerking met (internationale) netwerkpartners	Samenwerking tussen ministeries	28	Bestaand/versterkt
	Samenwerking binnen het maatschappelijk veld	28	Bestaand/versterkt
	Agenda Jong en Online	29	Nieuw
	Netwerk mediawijsheid	30	Bestaand
	Meldpunt Offlimits	30	Bestaand/versterkt
	Expertisecentrum Digitalisering en Welzijn	30	Bestaand
	Europese en internationale samenwerking	31	Bestaand